

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Aratás.

Már zúgnak a cséplőgépek a perzselő naptól égetett mezőkön, a dob még nem nyelte el mind a búzakéveket, de már a magtárakban halmozódik a gabona: az élet. Verejtékes és megfeszített munka után elérkezünk oda, hogy a buza, árpa, rozs, részben a zab aratása is befejezést nyert. Az összehordást már befejezték és a cséplőgépek ontják szájukból az életet adó drága magot. A gazdák örömmel és megelégedetten nézik az idej aratás eredményét, mert a mostani termés úgy mennyiségre, mint minőségre túlhaladja az utolsó két évtized legjobb eredményét is. A föld ellen nem is lehet panasz a romániai gazdának. A jó zsíros humusz ontotta magából az egészséges, bő áldást, az időjárás is javulóban van. A napok óta tartó hőség, amely veszélyeztette a tengeri, bab és burgonya termést, megváltozott. Kincseket érő kiadós eső öntözte meg a kiszáradt talajt. Minden meg van, amirehöz a gazda az isten áldását kérte, de valami mégis hiányzik.

A szép, dus istenáldás mellett, még mindig nagy gondjuk van a gazdáknak. Ez pedig az, hogy bő termésüket nem képesek kellő értékelés mellett elhelyezni. Megérkeztek már a hozzávetőleges termésjelentések, amelyekből megállapíthatjuk, hogy az egész világon bőséges és áldásos jó termés mutatkozik. Éppen ezért még rendes körülmények mellett is nehezebb a mi elsőrendű minőségű gabonáinknak is felvenni a versenyt külfölddel. A szomszédos államok, ahová gabonaneműinket exportálhatnánk, nem tudják megfizetni az itteni paritást, mert például Jugoszlávia is sokkal kedvezőbb ajánlatokkal kel versenyre velünk. De legsúlyosabb teherként esik a latba a még mindig fennálló három és fél angolfontos kiviteli vámilleték és a rettenetesen drága vasúti fuvardíjak. Gabonáinkat leginkább Ruszinszkó felé exportálhatnánk. Halmin keresztül, azonban ezen a vonalon tíz tonna búzára vám-kiviteli illeték, vasúti fuvar stb. címén körülbelül tizenegyezer lej költség van, ami az áru értékének husz százalékát teszi ki. Ez pedig nagyon sok.

Tekintve az idej gabonaneműek elsőrendű kvalitását, a versenyt külföldön könnyen felvehetnénk és szívesen is vennék árunkat, ha azt megfelelő paritáson tudnánk adni. Ennek azonban ezidőszerint nagy akadálya a fentebb említett súlyos vámilletékek és egyéb költségek.

Nem tudjuk eléggé és eleget hangoztatni, hogy mennyire fontos nemzetgazdasági érdek lenne a magas illetékek sürgős törlése. Mert a mai körülmények között intenzív export aligha fog kialakulni. Minden agrár állam ma már kivitel premiumokkal dolgozik, tehát jutalmaz. Minket pedig azzal büntetnek, hogy a kivitelért magas vámot fizettünk velünk. Az illetékes körök jó volna, ha figyelembe vennék, hogy az állam jövedelmét, erejét nem a tulhajtott vámmal és illetékekkel kell megerősíteni, hanem az export fellendítésével, amelyet a vámilletékek sürgős csökkentésével érhetnek el. Akkor milliárdok jönnek a külföldről és ezzel nemcsak egészséges versenyképes agrárállammá fejlődünk, hanem megerősödik Románia gazdagsága és tekintélye is.

Az aradi magyarság egységesen megy a tanácsválasztásba.

(Arad, július 18.) Az aradi Magyar Párt vezetősége erős tempóban folytatja az előkészületeket az intéző-bizottság hétfői ülésére, amelyen a városi tanácsválasztások kapcsán, megejtik a személyi jelöléseket. A jelölésekkel kapcsolatban már előre folynak a kombinálások, amelyekről azonban meg kell állapítani, hogy minden alapot megkülönböztet, mert a pártvezetőség ezideig még egyáltalában nem foglalkozott személyi kérdésekkel.

A jelölések után megállapítják a megkezdendő választási kampány programját is. A megállapítandó program igen rövid lesz, mert a Magyar Párt vezetőségének nézete szerint az aradi magyarság az eddigi választási küzdelmek során meggyőződhetett arról, hogy csak akkor birt tényleges súlyal és jelentőséggel, ha egységes tömegben sorakozott fel. Ezért összesen csak három népgyűlés lesz, egy a belvárosban, egy Gáiban és egy a Mossóczy-telepen, amelyeken a vezetőség néhány tagja, valamint a jelöltek fejtik ki programjukat a választók előtt. A jelenlegi választás, azonkívül, hogy módot nyújt az aradi magyarságnak, hogy tényleges képviselőt küldje a város parlamentjébe, még egy szempontból lesz jó hatással: a párt keretén belüli kisebb frakciókat, amelyek az utóbbi időben elhidegültek egymástól és amelyek között bizonyos személyi ellentétek merültek fel, újból közös platformra hozza és hozzájárul a magyarság teljes összeforrásához.

Előzetes pártkörökben teljesen tisztában vannak azzal, hogy az egység megerősítése és a személyi ellentétek kiegyenlítése mennyire fontos kérdés az aradi magyarság életében és ezért már megkezdte az ellentétek megszüntetését, ami bizonyos, hogy teljes sikerrel fog járni. Arad magyarsága pedig, mint eddig is, újból zárt, áttörhetetlen falanként fog sorakozni augusztus 9-én azok mögé, akiket a pártvezetőség a tanácsba jelöl és akik mind, erre a hivatatra méltó, érdemekben gazdag, régi aradi polgárok lesznek.

Hétfőn a parlament elé kerül a kölcsön ügye.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Bratianu Vintila kormányelnök csütörtökön hívja össze a minisztertanácsot, hogy beszámoljon a kölcsöntárgyalásokról. Beavatott körök szerint rövid lejáratu kisebb összegű kölcsönt fognak felvenni a nagy kölcsön szerződés alapján a bankjegykibocsátási plafond áttörése végett. Az ellenzéki lapok — főként a Curentul — azt állítják, hogy a politikai helyzet súlyosbodott a hosszú tárgyalások csekély eredménye miatt és a kormány visszalépésének lehetőségéről beszélnek, amelyet Titulescu vagy Averescu kabinet követne. Ezek a hírek azonban aplotalanoknak látszanak, mert a kormány továbbra is bírja a régenstanács teljes bizalmát. A kölcsöntárgyalásokat összel a miniszterelnök szabadságának lejártá után fogják újból felvenni. A Viitorul szerint is a lapoknak a kormányválságról szóló hírei és az ezzel kapcsolatos utódlásra vonatkozó kombinációk a nagy hőségnek tulajdoníthatók s nevetséges hazugságok. A lap kijelenti, hogy valószínűleg még ma aláírják a külföldi bankárokkal kötött összes egyezményeket, amelyeket a holnap minisztertanács is tudomásul vesz és összehívja a parlamentet a jövő hét elején. A külföldi pénzemberek pénteken utaznak el az országból.

A Cuvantul kormányparti forrásból úgy értesült, hogy a kormány az alábbi három javaslatot fogja a parlament elé terjesztetni: 1. Felhatalmazza a parlament a kormányt, hogy külföldi kölcsön ügyében tárgyaljon. 2. Felhatalmazást ad a kormánynak a stabilizáció időpontjának és árfolyamának megállapítására. 3. Felhatalmazza a Banca Nationalát, hogy az 1925. májusban kötött konvencióban megállapított limiten túl is bocsáthasson ki bankjegyeket. A parlament két háza hétfőn ül össze és csak egyetlen ülést tart az előbbi javaslatok megszavazása végett. Ennélfogva a Banca Nationala közgyűlésének megtartása egyelőre nem is szükséges és a parlament felhatalma-

zása alapján a plafond áttörése azonnal megtörténik.

A kölcsöntárgyalásokról különben az Universal hivatalosan a következő kommunikét közli: Azok, akik a tárgyaláson résztvettek, azon a véleményen vannak, hogy a tanácskozások ma feltétlenül befejeződnek. Csütörtökön minisztertanács lesz, amikor is a miniszterelnök közölni fogja, hogy mit végzett eddig a stabilizációval kapcsolatban és hogy valószínű, miszerint most csak egy kölcsönt fognak nyújtani a kölcsönre, melyet összel bocsájtanak ki.

A bucaresti-i lapok, közöttük a Curentul és Cuvantul is megállapítják, hogy a kormány helyzete rendkívül nehéz. Ezzel szemben kormánykörök egyre hangoztatják erősségüket, sőt Argetoianu közölte, hogy négy nap múlva egy havi szabadságra utazik Marienbadba. A politikai körök tegnap délután és késő este izgatott hangulatban voltak. Az összes pártvezérek Bucurestiben tartózkodnak és benaéz tanácskozásokat folytattak. Tegnap délután igen sok liberális képviselő érkezett a fővárosba, hogy híreket kapjon a kölcsönről. A kormány helyzete bármilyen nehéz, — írja a Cuvantul — Bratianu Vintila hívei mégis kijelentik, hogy ezt a krízist is túlélik, mert a régenstanács nem vonja meg bizalmát ettől a kormánytól. Az azonban, hogy Titulescu külügyminiszter tegnap vissza érkezett a fővárosba, még inkább megerősíti azokat a feltevéseket, hogy a kormányválságról elterjedt hírek még sem egészen légből kapottak s nem tartják kizártnak, hogy a régenstanács — Bratianu Vintila valószínű ajánlására — Titulescut bizza meg az új kormány megalakításával.

— Egy albán banda harca a szerb csendőrséggel. Belgrádból jelentik: Egy albán banda üldöztetés közben Novibazar közelében egy erdőben törbecsalta üldözött: négy csendőrt és három parasztot, akiket meggyilkoltak.

Nobile tábornok nyilatkozik az ellene emelt vádakról.

Nagyon megbánta már, hogy elsőnek szállt fel Lundborg gépére. — Olaszország királyi módon fogja leróni háláját a hősök iránt. — Cenzura az északi sarkvidéken. — Megmentették Malmgreen tanár tudományos feljegyzéseit.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A kingsbavi jelentések szerint a Krasszin orosz jég-törő hajó az Advent-öbölben paratratette az összes hajótörötteket, hogy azután a Citta di Milano Kingsbaybe vigye őket. A Krasszin szénkészletének kiegészítése és Csuznovszky pilóta gépének kijavitása után folytatni fogja a kutatást az Italia elsodort utasai megtalálására.

Osloból jelentik, hogy több újságíró, aki Kingsbayből ideérkezett jelenti, hogy a Citta di Milanón rossz a hangulat. A legénység több tagja írásban kérte az olasz lelkészek eltávolítását. A külföldi újságírók tömegesen hagyják el a Spitzbergákat, mert lehetetlenné teszik számukra a munkát. Távirataikat a Citta di Milanóra továbbítják, ahol előbb lecenzurázzák őket. Nobile tábornokhoz teljesen lehetetlen bejutni, mert bezárkózik a kabinjába.

A lapjelentések szerint norvég hajósok a Medve-szigeteken keréknyomokat találtak, amelyek a tengerbe vezettek. Azt hiszik, hogy Amundsenék itt lették halálukat és ezért a kutatás színterét ide helyezték át.

A római jelentések arról számolnak be, hogy az olasz kormány hivatalosan még nem tekinti halottnak Amundsent és társait. Mussolini kijelentette, hogy adott esetben Olaszország királyi módon fogja leróni háláját a hősök hozzátartozói iránt. Errevonatkozólag már előre elkészített terve van, de csak akkor hozzák nyilvánosságra, ha fel kell hagyni minden reménnyel Amundsenék megmentése tekintetében.

A Krasszin által megmentett cseh tudós Behounek professzor huga, aki mint vendég a Citta di Milano fedélzetén tartózkodik, az egyik lapban azt írja, hogy Nobile tábornok állapota lassan javul, bár valószínű, hogy csonttörései egész életében éreztetni fogják hatásukat, mert most is igen nehezen gyógyulnak. Behounek kisasszony ezután beszámol Nobilevel való beszélgetéseiről és megírja, hogy miután Nobileék 5 heti jégtáblán való tartózkodás után sem tudták rendbehozni a rádiókészüléket, Malmgreen elhatározta, hogy gyalog igyekszik a szárazföldre és segítséget fog hozni. Valamennyi hajótörött, kivéve a sebesült Nobilet és Zaccanit, Malmgreenel akart menni,

csak dr. Behounek szánta rá magát, hogy a beteg Nobilevel maradjon.

Nobile minden áron rá akarta bírni a svéd tudóst, hogy mondjon le tervéről, amely számára a biztos halált jelentette, de Malmgreen akkor már nem hallgatott rá. Csak Behounek példájának köszönhető, hogy Malmgreent csupán Mariano és Zappi őrnagyok kísérték el. A hátramaradottak ezután átadták bucsuleveleiket Malmgreennek.

Nobile arról is nyilatkozott, hogy miért hagyta magát elsőként megmenteni. Behounek és Lundborg repülő rábeszélésének — aki azzal is fenyegetőzött, hogy üresen repül vissza — engedett végre a tábornok, de ezt az elhatározását azóta nagyon megbánta. Nobile magával hozta Behounek és Malmgreen tudományos feljegyzéseit és

Ujabb csődkampány készül az Egyesült Bank ellen

A timisoarai tábla csődfeloldó döntése megérkezett az aradi törvényszékre. — Folytatják-e tovább is a csődeljárást? — A felszámoló bizottság elkeseredetten harcol egy újabb csőd elrendelése ellen.

(Arad, július 18.) Ma, a déli órákban megérkezett az aradi törvényszékre a timisoarai (temesvári) tábla csődfeloldó döntése az aradi Egyesült Bank R.-T. csődügyében hozott döntése, amely szerint a tábla — mint ismeretes — feloldotta a pénzügyet ellen elrendelt csődöt. A végzést a vonatkozó iratokkal a fő-lajstrom irodából nyomban áttették a cégbíró-sághoz, ahol azonban — az idő előrehaladt-sága miatt — ma nem döntöttek a további teendők tekintetében s ezt legelőleg ilyenformán csak holnapra várható intézkedés. — Ugyanis bíról körökben az a nézet merült fel, hogy a csődügyet újból le kell folytatni, még pedig a tábla kifogása következtében ezuttal az illetékes harmadik szekció által. Ezt a véleményt jogászai körökben azonban hevesen vitatják s kizártnak tartják, hogy a csődügyet — az eddigi csődkeresek alapján — tovább folytassák, annál is inkább, mert hiszen a tábla végzésében világosan kimondotta, hogy a felmerült alaki hibák következtében a csőd-ügyet megszüntetni rendeli s így a csődeljárás csupán újabb csődkeres esetén volna csak folytatható. Érdeklét körökben természetesen

Ma, csütörtökön utoljára
10 órák 5, 7 és 10-kor
a Marosparti és Apollo mozgók-
ban
Ossy félrelép
Látványos strand vigjáték.
A főszerepben: **Livio Pava-
nelli és Ossy Oswald**

**A világhírű
Galay művészpár**
izgalmas, excentrikus és behódás
mutatványával

7 órák
az Apolloban
10-kor
Marospartiban

ez a szerencsétlen expedíciónak egyetlen eredménye. Nobile szerint június 9.-e volt a hajótöröttek legkritikusabb napja. Akkor ugyanis az a veszély fenyegetett, hogy elnyeli őket a tenger. Maga Nobile bevallja, hogy akkor közel volt a megőrüléshez, de aztán jött a váratlan menekülés.

izgatottan várják az ügy további fejleményeit s biztosra veszik, hogy a csődügy a tábla döntésével befejezést nyert s a törvényszék most már csak a szükséges intézkedéseket fogja megtenni, nevezetesen a tábla döntéséről értesíteni fogja az érdekelteket, közöttük Robu Janos dr. csődtörvényszékvezetőt is, aki különben Bucurestibe utazott s így a bank ügyeinek átadása bizonyára több napra eltolódik. Ezt a feltevést látszik különben igazolni az a körülmény is, hogy Pop Jenő törvényszéki bíró, csődbiztos ma délben már közölte dr. László Lipóttal, a felszámoló bizottság ügyészével, hogy a törvényszék csődhatározatát a tábla döntése következtében további intézkedésig hatályon kívül helyezi.

Amint azt az Aradi Közlöny az elmúlt napokban megírta, a pénzügyet ellen legutóbb újabb csődkeresvet adtak be s a csődeljárás lefolytatását sürgették meg Deutsch Miksa és Plas Irénke csődkeresése tekintetében is. Az újabb csődromam következtében Romanescu Gergely, a Banca Judetului vezérigazgatója mint a felszámoló bizottság elnöke, a kérdésben ma újból nyilatkozott s kijelentette, hogy

Utközben.

Irta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzéseim életéről s eddigi pályafutásomról.

Párnapi gyönyörű párisi kóborlás után aztán indultunk hazafelé. Zell am Seeben megállottunk, mert oda jött elibünk Imre gróf. Nagyon régen nem láttuk és mindnyájunk részéről határtalan volt az öröm. Mikor este a szobánkba mentünk, azt mondta Idám:

— Be furcsa szemei vannak ennek a kedves kis embernek. Milyen mélyek. És úgy ragyognak, mint két karbunkulus. — Akkor még nem tudtam, mitől csilloghatnak valakinek ilyen nagyon a szemei.

Másnap Imre gróffal sétálni mentünk. Egy kis templom előtt mentünk kel. Bementünk. A kis ausztriai templom teljesen üres volt. A közepén egy feketével bevont, magas szarkofág állott, óriási fehér keresztrel a fekete takarón. Megdöbbenve állottam meg. Rossz jel. Láttam, hogy szinte elállott a lélegzetem és elindult a szarkofág felé, hogy megnyugtasson, hogy az egész csak egy üres valami, feketével letakarva.

— Az Istenért, ne menjen! — kiáltottam rémülten — ne nyuljon hozzá. — De már késő volt, mert már meg is emelte a koporsó formájú valamit, mely biztosan egy délelőtti gyászmiséről maradhatott ott.

— Üres. Látja, hogy üres. Nem szabad mindjárt úgy rémüldözni. — Ezzel megigazgatta rajta a takarót és visszajött hozzám. Sápadt voltam, mint a fal és egész estig alig beszéltem tíz szót. Este Ida néni megint azt mondja:

— Csodálatos, hogy mennyire fénylenek a szemei ennek az Imrének. Ilyet még nem is láttam.

Van az ügy néha, hogy az ember nem bír valamitől szabadulni, hogy babonás és rossz előérzete van. A Zell am See-i letakart koporsótól évekig nem tudtam szabadulni. Csak később láttam tisztán, hogy milyen igaza volt a Zell am See-i feketévei letakart üres koporsónak, mely olyan volt, mint egy figyelmeztetés.

Visszaérkezve Pestre, azonnal utaztam tovább, mert Beregszászon az urkocsis-versenyeken nekem kellett hajtani a Sennyey Pista lovait. Pista báró. Ennél a két szónál is nagyon hosszan kellene megállanom, hogy elmondhassam mindazt a sok szépet, eredetit, nagyszerűt, mulatságosat, amit tudok róla. Büszkén ült mellettem a bakon. A szemébe huzta a kalapiját és sunyin mosolygott a karimája alól. Folytonosan beszélt a lovaihoz:

— Brávó, Mondják, így hívták a lovait. — Hé, süröbben egy kicsit, cifrázzátok, ha tudnátok, hogy ki hajt benneteket. — Azután megint hozzám fordult:

— Zsazsácska, a mindenségt, be jól áll a kezében a gyeplő! Nem lehet ezt megtanulni, kérem, erre születni kell, igaz-e? Fogja erősebben azt a dögöt, mert felváll... most egy kicsit nekiereshetheti, jól van, csak így tovább... huzzon rá egyet! Itt ugyan egyik grófné sem fog az orruk elé porozni. Ezt a versenyt maga nyeri. Brávó, Mondják... szorítsa még jobban, így... így, most már rendben van, az érvényesben vagyunk.

A versenyt megnyertük. Este nagy ivást és mulatást rendezett. Aki Sennyey Pistát nem látta mulatni, az valami rendkívül nem

látott életében. Az nem is tudja, mi fán terem a hamisítatlan, elegáns, igazi uraságok által produkált és nem uraságoktól levetett cigányozás. Én próbáltam az Antóniában utánózni, de bizony megvallom, hogy az én cigányozásom is csak olyan, majdnem uraságoktól levetett maradt, ha összehasonlítottam azzal, amit Pista báró tudott. Be remek ember volt. Be remek egy uriember volt! A rengeteg eredeti történet között, amelyeket beszéltek róla, azt szerettem a legjobban halgatni, amit Szabolcsban beszéltek, hogy egyszer a Tiszaparton hajtott, még fiatalabb korában, huszár-attilában, egy könnyű kis sandlauferen és a mellette ülő szép hölgynek a kezéből kirepült a virág és berepült a Tiszába. Abban a pillanatban, úgy ahogy volt, huszár-attilában, gondolkodás nélkül utána ugrott. Kihozta a virágot a vízből. Pedig arra fent Szabolcsban még nagyon gyors és nagyon hideg a Tisza. A mai gyerekek, azt hiszem, egyre ritkábban ugranának már be egy kis virágért a vízbe. A mai nők körülbeül addig kellene várni a virágra, ameddig a Tisza kiszárad. Az igaz, hogy a mai nők sem nagyon érdemelnék meg, hogy olyan deli legény, mint Pista báró volt, — náthát kapjon miattuk.

Megivott egy-két-kilenc pohár bort, aranyosan huzatta és dirigálta a cigányt. Egyszer csak azt mondja:

— Bizony Zsazsácska, ha ez a Dugó cimborám, — Degenfeld gróf vicces neve — elibem nem kertelt volna, most maga volna Pécinban a báróné. Hallja, doktor bácsi, — kiáltott át apámhoz — ugy-e igazam van? Nagyszerűen áll a kezében a gyeplő. A teremésit, elibem kertelték. Boldogságos, szép idők. Uri gyerekek, be nagyszerűek voltatok!

a felszámoló bizottság — épen a betétesek érdekében — minden rendelkezésére álló eszközzel megkísérli megakadályozni egy esetleges újabb csőd elrendelését.

— Szívós ellenfeleink vannak. — mondotta Romanescu vezérigazgató — akik csökönyösen a csőd fentartását, illetve újabb elrendelését szorgalmazzák. Ezek az urak aztán lehetetlen ígéretekkel befolyásolják a könnyen hívó betéteseket, akiket azzal bítegetve, hogy követelésük 100 százalékos kielégítést nyer, rábírák egy újabb csődkampányra. Ezek az urak persze — önös érdekükben — nem számolnak a többi betétes kétségbeejtő helyzetével. hiszen csőd esetén merőben kétséges, hogy a betétesek egyáltalán hozzájutnak-e betéti összegük csupán bizonyos hányadához is. Épen ezért a felszámoló bizottság már most is mindent elkövet egy újabb csődüggy megakadályozására, mert tekintettel van többszáz kisbetétes érdekére, akik betéti összegéből amennyit csak lehetséges, megmenteni igyekeznek. De ha végül is látni fogjuk, hogy minden igyekezetünk meddő, szabad folyást engedünk a dolgoknak s akkor az érdekeltek lássák romboló munkájuk következményét. Ezért a felszámoló bizottság nevében továbbra is bizalmat és segédkezet kérünk az érdekeltektől s azt, hogy türelmes várakozással könnyítsék meg a felszámoló bizottság munkáját, amely fokozottabb energiával lát hozzá, hogy minél előbb újabb kifizetéseket eszközölhessen.

Az interimár-bizottság munkája.

Megszorított hatáskörében is számos közérdekű intézkedést fogantatott már a bizottság.

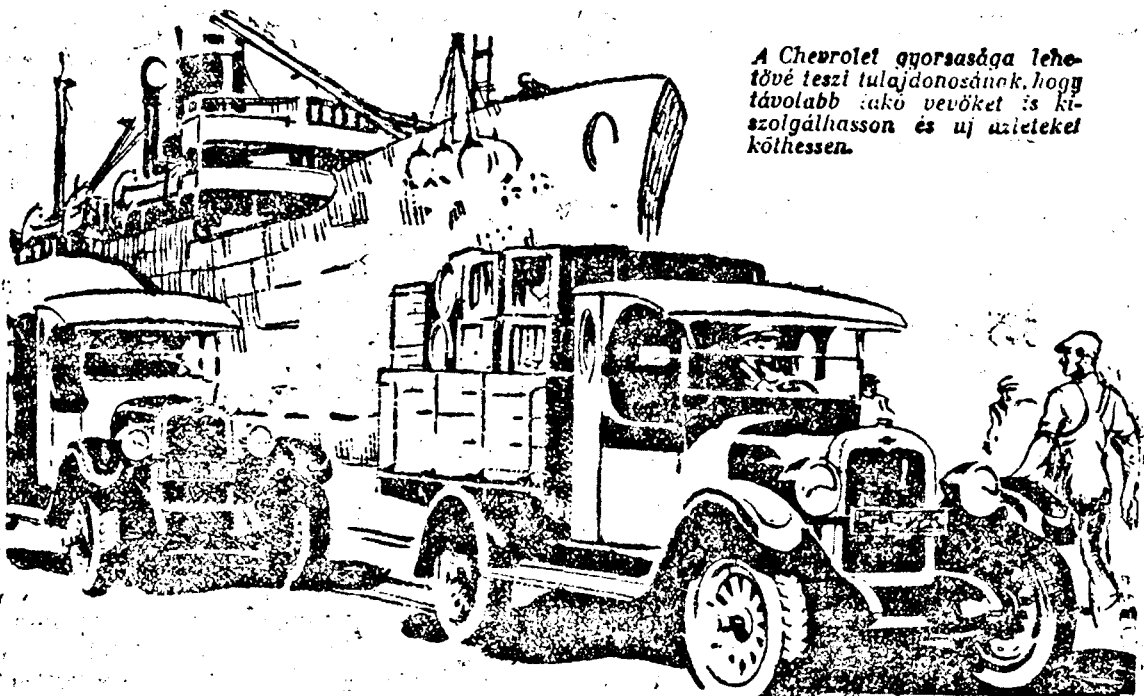
(Arad, július 18.) Ma reggel megkezdődtek Aradon a kövezési munkálatok, amelyek erőltetett tempóban folynak hogy az őszi, esős idő beálltával már befejezést nyerjenek az összes tervbevett munkák. Vulpe József interimár-bizottsági tag, a mérnöki szolgálat vezetőjének szorgalmazására egyszerre három ucca kövezése folyik és ezeknek befejezésévei újabb három ucca kövezését kezdik meg.

Az interimár-bizottság, megszorított hatásköre dacára is, számos, a polgárság érdekét szolgáló intézkedést léptetett életbe. Így elrendelték: hogy a Saguna (Varjassy Lajos) uccában két és fél kilométeres vízvezetéki és csatornahálózatot építsenek ki, amivel az ottani lakosság régi kívánságát teljesítik. Kijavítják az összes nyilvános kutakat és ezenkívül Gájban három, Ségában egy új közkutató állítanak fel. Intézkedtek az irányban is, hogy a nagy meleg idején Gájban állandóan készenlétben legyen a tűzoltóság. A gáji városi tűzoltóság részére lovakat küldtek, miután eddig csak a felszerelés volt meg, míg a szükséges lovakról mindenki megfeledezett. Ez ügyben a város mérnöki hivatala érintkezésbe lépett a gáji önkéntes tűzoltósággal és megállapodtak abban, hogy a gáji községinázán állandó inspekción tűzoltó fog tartózkodni, már holnapról kezdve.

Gyökeres átszervezés előtt áll a városi köztisztviselési szolgálat. Az átszervezés ügyében Vulpe József a holnap délelőtt tartandó interimár-bizottsági ülésen terjeszti be részletesen kidolgozott tervezetét, amely hivatott lesz Arad köztisztviselését megfelelő nivóra emelni. Új rendszert vezettek be az építkezési kérvények elintézésénél is, amelyeket három napon belül intéznek el. A bizottság tegnap délután tartott ülésén 69 visszamaradt építkezési kérvényt intézett el kedvező módon. A Marospart aszfaltozása, amely már erős tempóban folyik, nyolc nap alatt befejezést nyer és ezután sor kerül a többi aszfaltmunkálatra is.

A Neptun-fürdőben is modernizálások folynak. Rendbehozzák a napfürdőzők részére felállított területet is, amelyet naponként háromszor fognak dezinficiálni. A fürdő tisztaságára is nagy gondot fordítanak és hogy az elrendelt modernizálásokat végre is hajtsák, új felügyelőt neveztek ki ma délelőtt a Neptunhoz Rádium Avram személyében.

Nagyjában ezek a végrehajtás alatt álló és

A Chevrolet gyorsasága lehetővé teszi tulajdonosának, hogy távolabb iako bevökét is kiszolgálhasson és új üzleteket költöhesen.

Mindig uton... erős... szilárd

Ezek a gazdaságos teherkocsik nagyobb hasznot bajtanak tulajdonosaiknak

Gyors szállítás fontos egy üzletnek idejében való megnyitásánál... alacsony szállítási költség jelentékeny hasznot hoz... mindenekelőtt Önnek is érvényesnie kell.

Mindenütt azt találják az építésszek, vállalkozók, kereskedők, hogy a Chevrolet használatával a szállítást gyorsabban befejezhetik, sohasem tartóztatják fel az embereket, vagy az anyagot.

Es azt találják, amit a kísérletek mutattak: a Chevrolet három pár ló munkáját végzi

el — és hat hónap alatt törleszti árát!

Erőteljes felülvezérelt szelepes motorja, megerősített hátsó tengelye lehetővé teszi a teljes tehernek a legrosszabb uton való szállítását is. A ló rugózás megvédi az Ön áruját a rázkódást okozta károktól.

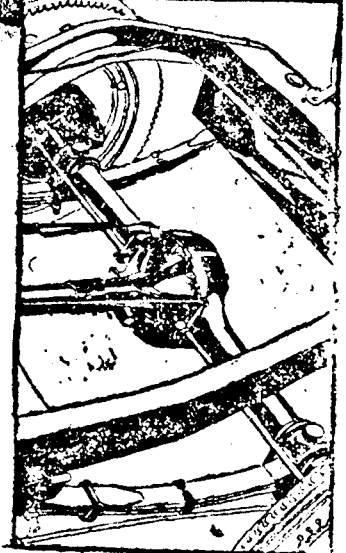
Vizsgálja meg gondosan, hogy szünteti meg a Chevrolet az Ön szállítási nehézségeit, hogy szerezzék Önnek újabb üzleteket, nagyobb hasznot. Kérje a képviselőtől a kocsinak díjmentes bemutatását.

LEONIDA & Co. S. A.

Calea Victoriei, 53 — București

FRATU BODEA

Arad, Bulev. Caroli 7 (volt Ovár-tér sarok.)

A Chevrolet szilárd hátsó tengelye meg lett erősítve, hogy mindenkor teljes terhel szállíthatasson.

CHEVROLET KERESKEDELMI KOCSIK

TEHERKOCSI ALVAZ LEI 150.000 — SZALLITOKOCSI ALVAZ . . . . .

tervbevett intézkedések, amelyeknek sorozata a közeljövőben méginkább ki fog bővülni. Ha Robu János dr. interimár-bizottsági elnöknek

sikerül a város idej költségvetésének jóváhagyását elintézni, akkor minden tervbevett munkát haladéktalanul megkezdnek.

Két kisfiú megrázó élet-halálharca a Marosban

Az idősebbik fuldokló öccse segítségére uszott, de a strandolók szemeláttára őt is elragadta az ár. — Az anya és a szemtanuk vallomása a tragédia lefolyásáról. — Ma éjjel kivette a Maros a kisebbik fiú holttestét is.

(Arad, július 18.) Az aradi államrendőrség által lefolytatott nyomozás a mai napon teljes világosságot derített arra a megrázó gyermektragédiára, amelyről az Aradi Közlöny ma beszámolt. Mint jelentettük, az aradi cukorgyár közelében lévő strand mellett két testvért, egy kilenc éves és egy tizenkét éves kislányt elragadott a Maros. Ma több furdózt hallgatott ki a rendőrség, akik szemtanúi voltak a két gyermek izgalmas halálküzdelmének. Jegyzőkönyvbe vették a szerencsétlen, mélyen sujtott anya vallomását is, aki ugyanakkor, amikor gyermekeit a Marosba lelték halálukat, a strand másik oldalán szórakozott gondtalanul. A vallomások szerint a következőképpen történt a tragédia:

Klied, szigeti pékmester felesége, Jenő és István nevű fiával és csecsemőkorban lévő leánykájával, a kora délutáni órákban a strandra ment. Kis gyermekét egy ismerősére bízta és két nagyobb fiával bement a Marosba fürdeni. Négy óra tájban visszatért kis gyermekéhez és fiait közvetlenül a strand mellett, a sekély vízben hagyta. Alig távozott el, a kisebbik fiú beljebb merészkedett a folyóba, egyszerre örvénybe került és egy pillanat alatt eltűnt a vízben. A nagyobbik fiú látta kis öccsének tragédiáját, segítségért kezdett ki-

menteni a város idej költségvetésének jóváhagyását elintézni, akkor minden tervbevett munkát haladéktalanul megkezdnek.

tani és utána uszott. Épen arra a helyre ért, ahol öccse elmerült, amikor a fűcska arca kiemelkedett a vízből. A fuldokló fiú megragadta a mentésre siető bátviát és olyan gyorsan kapaszkodott belé, hogy megakadályozta az uszásban. A megrázó élet-halál harc szemtanúi közül többen a vízbe vetették magukat, hogy a fuldokló gyermekek segítségére siessenek. A két szerencsétlen fiút pedig vitte a folyó a meder közepe felé, ahol a legnagyobb a víz sodra. Az összeakaszott két gyermek többször elmerült és ismét a víz színére bukkant.

Egy aradi ácsmester már-már elérte a fuldoklókat, amikor mindketten elmerültek a vízben. Néhány pernyi kutatás után a gyermekeket ismét a víz színére dobta az ár. Az egyik mentő megragadta a kisebbik fiút, mire a másik elengedte öcsét és eltűnt. Az eszméletlen gyermeket a partra huzzák, ahol dr. Tau szigorló orvos, aki véletlenül jelen volt, megpróbálta életre kelteni, de már késő volt, a szerencsétlen gyermek kiszendetett.

Ma este fél 10 óra tájban a cukorgyár közelében a Maros kivette a kisebbik Kliedfiú holttestét is, amelyet a gyepmesteri telep alkalmazottai találtak meg. Az esetről azonnal jelentést tettek az ügyészségnek, amely a holttestet elszállította.

ÉG A filmgyártás csodája.

ES A tengerészek és szigonyvetők veszélyteljes élete.

TENGER Izgalmas bálnavadászat.

HA John Barrymore és Dolores Costello felülmúlhatatlan alakítása.

TALÁLKOZNAK Holnap péntektől

MAROSPARTI és APOLLO
MOZGÓSZÍNHÁZAKBAN.

Irodalom és művészet

* Kacagtatni — az Isten legszebb adománya — mondják — és ezt szombaton és vasárnap fogják gyakorolni az aradi színház művészei. Ugyanis az igazgatóság szombaton este 10 órai kezdettel és vasárnap 7 és 10 órai kezdettel, mozi-helyárral (50, 40, 30, 20, 10 lej) kacagó estét rendez a nyári szinkörben, amely még ebben a kánikulai tespedésben is fölírzza az ember érdeklődését. Hisz négy pompás bohózat: Lippay: Lakodalom, Női Károly: Piros bugyelláris, Paul Zinner: Sátán maszkiája, Török Rezső: 72-es órszoba című vígjátékok kerülnek előadásra s ezek egytől-egyig a közönség nevetőizmáinak legalaposabb próbára tevői. A bohózatokban a próza együttes főrészei vesznek részt. A kacagó esték nagyszerű attrakciója után hétfőn már premiért is prezentál a színház igazgatósága az aradi közönségnek: Martos-Huszka hatalmas sikert aratott operettjét: az Éva grófnőt mutatja be a társulat. A háboru utáni idők aktuális témája körül szövődik az operett bonyodalma. Éva grófnő első férjét holtán nyilvántartják, a grófnő másnak nyújtja már kezét, amikor az esküvő napján ismét fölbukkan az első férj. A nő ingadozását a két férfi között sok szentimentális jelenettel aláfestve tárja eléuk az operett, a háttérben aztán, ott-pajzánkodik a vigan csattanó humor és az ütemes táncmuzsika. Kovács Kató, Dénes Ica, Szepessy Edith, Galetta Ferenc, Jung János, Deésy Jenő, Olasz Lajos, Kun Dezső a főszerepek alakítói. Gellért Pál dirigál és Hetényi D. Elemér rendez. Jegyek a téli színház pénztárában péntektől.

* Színésznap Aradon. Az aradi színészek július 29-én kiemelkedő szórakozási eseményt nyújtanak Aradváros közönségének: A Városfőteremben népiünnepély jellegű, pompás mulatságot rendeznek. Színelőadás, kabaré, változatos és érdekes művészi attrakciók, tombola, szerencsejátékok, mesédélután, szépségverseny s a meglepetések egész sorozata vonulnak fel a színésznapon, amelynek külön szenzációja lesz az, hogy erre Josephine Baker és Pat & Patachon is hivatalosak. Részletes program a közeljövőben a plakátokon található.

* Londonban megalakult a „kifütyült szerzők egyesülete”. Londonban, ami az oitani újságok hírül adják, megalakult a kifütyült szerzők egyesülete. Ez az ötlet furcsa, de nem új. 1879-ben Párisban is működött már ilyen egyesület s megalakítói a legjelesebb írók voltak, köztük Turgenev Iván, Zola és Alphonse Daudet. Később tagjai sorába vették Flaubert-t és Edmonde Goncourt. Mindegyik bőségesen rászolgált erre az elismerésre. Turgenev egy szindarbját otthon annyira kifütyülték, hogy ezért kellett menekülnie hazájából. Daudet-t eleinte vonakodtak maguk közé fogadni, meg kellett győződnie, hogy az aradi nőt csakugyan kifütyülik-e. De mikor a bíráló-bizottság kiszállt a színházban, máris kifütyültek, noha még a függőnyt sem huzták föl. Zolának nem kellett semmit sem bizonyítani. Róla köztudomású volt, hogy mindig hatalmasakat bukott. Guy de Maupassant is hiába pályázott a dicsőségre.

Meghalt a szerb rendőrminiszter merénylője.

Vérdíjat tűztek ki a belgrádi merénylő felbujtójának közrekerítésére. — Milcsinov Grigor bolgár menekült bujtatta fel Lázics Zsika merénylőjét. — A merénylő személyazonosságát még mindig nem állapították meg biztosan.

(Belgrád, július 18.) Lázics Zsika állapota vasárnap kicégitő volt és a beteget többen meglátogatták. Látogatást tett a közbiztonsági osztály főnökénél Popovics Dobrivoje közegészségügyi miniszter is.

A merénylő állapota már valamivel jobb, de a krízis még nem mult el és sem a rendőrség, sem az orvosok senkit nem bocsátanak a beteghez. Emiatt a merénylőt még kihallgatni sem lehetett és vasárnap mindössze egyszer adott életjelet magáról, 12 órakor, amikor hevesen jajgatott, majd tejet és savanyúvizet vett magához.

A nyomozás a merénylőt ügvében változatlan erővel folyik tovább és valószínű, hogy a rendőrség néhány napon belül teljesen tisztázza fogja a merénylő összefüggéseit. A vizsgálat azonnal a helyes irányban indult meg, de a merénylőt értelmi szerzője Zágrábból megszökött. A belgrádi rendőrség vasárnap a következő hivatalos kommunikét adta ki:

Megállapítást nyert, hogy annak a merénylőnek, amelyet Lázics Zsika, a belügyminiszterium közbiztonsági osztályának volt főnöke ellen elkövettek, értelmi szerzője Milcsinov Grigor bolgár emigráns, akit Mihajlo Vancsevnak sikerült terrorista akciói számára megnyerni és vele több merénylőt elkövetésében megállapodni. A parancsot a Lázics elleni

merénylőre Mihajlo Vancsev adta ki, azzal, hogy a merénylőt nem szabad elhalasztani. Milcsinov állandóan Zágrábban élt és innen küldte azt a levelet, amelyet a merénylő kálapiában találtak meg. Milcsinov rendes nevén kívül még Mesov Grigor, Mesovics Grigor és Milsinovics Grigor neveket használta, de lehetséges, hogy most más névvel él. A levél elküldése után Milcsinov azonnal eltűnt Zágrábból és most nem lehet tudni, hol van. Megtalálóját nagy jutalomban részesítik. A felbujtó személyleírása a következő:

Született 1888-ban, középtermetű, haja gesztenyeszínű, arca hosszukás, szemei szürkék, szája, orra rendes, bajuszát és szakállát borotválja. Különösebb ismertetőjele: haja ritka. A merénylő személyazonosságát még mindig bizonyos titokzatosság veszi körül. A rendőrség hivatalos jelentést még nem adott ki arról, hogy ki a merénylő és hol született. Csak annyi bizonyos, hogy bolgár. Ivanov Momcsilo, vagy Momcsilov Iván néven szerepel és ez mindkettő hamis név.

Belgrádból jelentik: Momcsilov Iván, aki Lázics ezredest, a macedon forradalmi mozgalmak elnyomóját bosszúból revolvérvélővel megölte, tegnap az egyik belgrádi kórházban meghalt, miután a merénylőkor saját magán ejtett sebeit megoperálták s ez sikertelenül végződött.

TELEFON 70 ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Ma d. u. 5, 7 órakor bent, este 10-kor a kellemes kertben.

ORLOW

Világszenzáció. Eredeti zenével. —: Eneketétekek. —:

Főszerepben: Petrovics Szvetlisláv Vivian Gibson, Hans Junkermann, Bob Dobby, Évi Eva, Bruno Kasztner. Műsorvezető: 5 leffel emelt helyárral. — Jón DAUDET világhírű regénye Lucy Doraive-vel.

Lényegesen enyhült a hőség Európaszerte.

Aradon és a megyében kiadós eső esett ma reggel. — Külföldön még tart a kánikula. — Az Eiffel-torony 14 centiméterrel elhajlott a hőség következtében.

(Arad, július 18.) Ma reggel fél hat óra tájban megereedt Aradon az eső, amely dörgés és villámlás közepette több óra hosszat esett. A csapadék meglehetősen enyhítette a kánikulát, amely tudvaleg tegnap délben érte el kulminációs pontját Aradon. Már tegnap este érezhető volt egy kis hőcsökkenés, ma azonban az eső után a hőmérő 24 fokig szállt alá, majd délig 26 fokra emelkedett. A reggeli eső, illetve az annak nyomán beállott hőváltozás legészrevehetőbben a strandon éreztette hatását, amelyet ma alig pár száz ember keresett fel.

Nemcsak Aradon, hanem több környékbeli községben is esett az eső, ami jó hatással volt a kapásnövényekre és mindenütt enyhítette a nagy hőséget. Az ég még ma este is borús volt részben és így arra lehet számítani, hogy a rekkenő hőség egyelőre nem tér vissza.

Külföldön is csökkent egyes helyeken a hőség, másutt viszont még tart a katasztrófális kánikula.

Budapesten tegnap este 11 óra tájban megereedt az eső. A tegnapi nap folyamán több áldozata volt az óriási hőségnek. Budapesten hatan, a vidéken hárman haltak meg napszúrásban. Az uccákon öt poszton álló rendőr esett össze, úgy hogy a rendőrkórházba kellett őket szállítani, ahol megállapították, hogy napszúrást kaptak. Közülük kettőnek súlyos az állapota.

A berlini jelentések szerint az elmúlt éjszaka ott is eső volt, ami 50 fokról 23 fokra nyomta le a hőmérőt. A meteorológiai intézetek azonban újabb hőhullám közeledését jelentik. A milánói jelentések szerint a hőségnek Görzben és Udinében több emberáldozata volt. A gabona teljesen elégett, a lakosság pedig ivóvízhiányban szenved. A párisi jelentések arról számolnak be, hogy országszerte nagy viharok pusztítanak. A Vogézekben teljesen

elpusztult a termés. Párisban az óriási hőség következtében az Eiffel-torony tizennégy centiméternyire elhajlott. Veszély azonban nem forog fenn, mert a torony építői számítottak ezzel az eshetőséggel.

Bucurestiből jelentik: A fővárosban még mindig óriási hőség uralkodik. Ma délelőtt 52 fok Celsius meleget mértek a napon és 33 fokot árnyékban. Az ország több részéből a hőség enyhülését jelentik.

SPORT

○ Az AKE ifjusági házi versenye. Eredmények: Férfi egyes: Ghitta S.—Ghitta A. 6:4, 8:6. Holnap a döntő Ghitta S. és Kohn S. között. — Vegyes páros: Holländer Zsuzska—Kohn S. — Kabdebó Hanna—Ghitta S. 7:9, 6:3, 10:8. Holnap a döntő Holländer Zsuzska—Kohn S. és Ghitta A.—Széll Erzsébet párok között.

○ Román-magyar kerékpárverseney. Budapestről jelentik: Szombaton Románia és Magyarország biciklistái között egyórás, nemzetközi párosverseny lesz.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINKNEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik.

Mulatság.

— Női szépségverseny a nyomdászok kerti ünnepélyén. Az augusztus 5-iki kerti ünnepély egyik vonzóereje a női szépségverseny lesz. A dal kedvelőinek nem mindennapi élvezet fog szerepni a Gutenberg Dalkör közreműködése szebbnél-szebb dalokkal. Az ujaradi Kornett-vendéglő összes helyiségeiben tartandó mulatság délután négy órakor kezdődik az ujaradi 50 tagu gyermekzenekar hangversenyével.

Menü és szépség.

Hogyan táplálkozzék a nő, aki gondot fordít a szépségére.

Az erkölcsös az, ami megfelel annak a kornak, helynek az erkölcsről vallott felfogásával, amelyben élünk. De így van ez a szépséggel is. A kant-i meghatározás, hogy szép az, ami érdeknélkül tetszik, már rég idejét multá. Olyas valamiképp kellene meghatározni a szépet, hogy szép, ami megfelel a szépről való elgondolásunknak, s az az életmód hoz közelebb a kozmetikai szempontból való szépségnek a fogalmához, amely egyezik annak a világrésznek, országnak, helynek és kornak a szokásaival, ahol és amelyben életünket leéljük.

Ennek megvilágosítására vegyünk két elentétes példát. Olaszország asszonyai bőséges gyümölcs, főleg narancs és citrom fogyasztással élnek az ott uralkó nagy meleg ellensúlyozására. A meleg folytán esetleg fellépő arcbőr-petyhüdséget ennél jobb szerrel ellensúlyozni tényleg nem is lehet. Angliában a nők nagyban fogyasztják a befőttet s a rheubarbát; tortát is készítenek belőle. mivel ott oly gyakran fellépő u. n. spleen nem más, mint egy kellemetlen, a kedélyre is nyomasztólag ható májbi, amelynek felléptét leginkább a rhebarbara fogyasztásával lehet kiküldni; már pedig az ezzel a betegséggel járó barna folok a legnagyobb ellenségei a szépségnek. A sok és fűszeres hús élvezete is határozottan ártalmára van az arcbőr szépségének.

A rózsás, sima arcbőr elsősorban is az egészséges egyének kiváltsága, tehát olyanoké, akik jól és célszerűen táplálkoznak, akiknek a gyomra ezt a táplálékot helyesen feldolgozza, megemésztve értékesíti és ennek folytán helyesen elosztva jut átja az egyes szervekhez, amelyek közé tartozik az arc és a test bőre is.

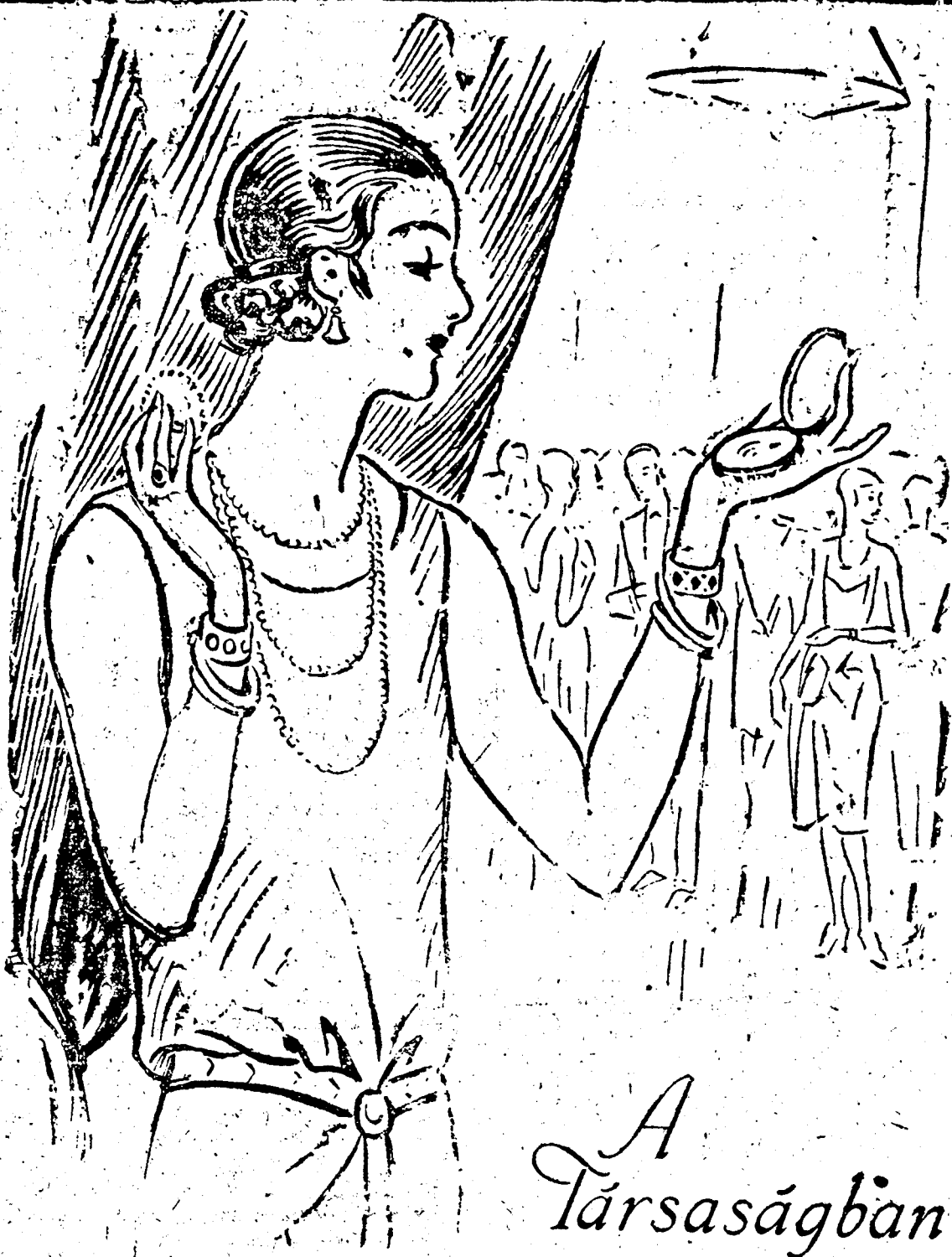
Magának az érkezésnek a módja különböző és természetesen egészen egyéni. Gyöngye nők napjában többször és mindig sok fehérnyé és zsirtartalmú ételeket egyenek, míg az erős szervezetiek ettől lehet öleg tartózkodjanak. Akinek a gyomra gyenge, az napjában 4-5-ször egyék, de mindig könnyen emészthető, nagy tápértékű ételeket, a minő a sajt, vaj, tej, zöld főzelékek, közvetlen lefekvés előtt az evéstől tartózkodni kell, mert ezzel megnehezíjük az emésztést, ami viszont a legtöbb esetben a tisztátalan, porszerű és kiütéses arcbőr okozója lehet.

Az egészséges arc pirosát és vörösségét a legtöbb fiatal leány rutnak és nagyon közönségesnek tartja és minden lehetetlen és elképzelhetetlen módon arra törekszenek, hogy „érdekese” halvány arca legyen. Őva intünk minden fiatal leányt ezektől az eljárásoktól, mert a legtöbbször az egészségük sírját ássák meg velük.

Aki túlságosan vérmes, akinek tulpiros arca, az egyék sok gyümölcsöt, zöld főzeléket, salátát, parajt, ezzel a leghatározottabban megakadályozza a vérbőség túltengését és a neki oly kellemetlen arcvörösséget, ami azután kellemesebbé teszi a külsejüket.

Az alvás mélysége és időtartama szintén hathatós befolyással van a nők szépségére. Valami elernyedtség, valami kényszeredtség látszik a fáradt, kimerült nő arcán, amit a legjobb akarat mellett sem lehet szépségnek, fiatalosnak mondani. Nem egyszer látjuk fiatal leányok és asszonyok arcán ezt az elernyed vonást, akik éjjeleiket mulatságok hajszolásával pocskolják el, ami által elősegítik korai vénülésüket, amitől pedig leginkább rettegnek. Aki hódítani akar, annak sokat kell pihennie is, mert a kimerült, fáradt szemben nincs élet, nincs lélek, ami nélkül pedig női szépség el sem képzelhető. Az üde arcszínnek, a ragyogó szemeknek a legnagyobbob elengedése a nemalvás, vagy a kevés alvás.

Ha valaki álmatlanságban szenved, ajánlatos hogy lefekvés előtt egy pohár erős, barna sört igyék, — a langvos félfürdők is nagyon jó hatásúak szoktak lenni, de mindezt csak orvosi tanács, vagy ellenőrzés mellett szabad

A
Társaságban

nélkülözhetetlen Elida Poudre compacte.
Erős és teljesen válogatottan parfümözött.

Kis doboz Lei 70.-

Nagy doboz Lei 120.-

ELIDA POUFRE COMPACTE

tenni, mert az is megtörténhetik, hogy fokozzák az ideges álmatlanságot.

A legegészségesebbnek mondott altatószer, a sok szabad levegőn való tartózkodás,

némi testmozgással, vagy sporttal összeköve. Ezzel a test kellemesen elírástva könnyebben megszerezheti az üdítő alvást, mint ha bármilyen altatószert veszünk is be.

Cseh rendőrcsapat megtámadta a pozsonyi magyar színház közönségét.

Gummibotokkal verték szét a színtársulattól lelkesen bucsuzó publikumot. — A rendőrtáknak számos sebesültje van.

(Pozsony, július 18.) Az itteni közvéleményt óriási botrány foglalkoztatja, mely a magyar színház bucsujával kapcsolatosan játszódott le. A pozsonyi magyar színház hétfőn tartotta bucsuelőadását és ez alkalommal óriási közönség gyűlt össze, mely viharos ovációban részeseítette a társulat tagjait. Virágessóval árasztva el őket a színpadon. Mikor a társulat tagjai elhagyták a színház épületét, a művészbemutatónál hatalmas és lelkes magyar jubikum fogadta őket, amely szünni nem akaró ünneplésben részeseítette őket. Ekkor egészen váratlanul egy rendőrtiszt tűnt fel a lát-

határon, aki oszításra szölitotta fel a tömeget. Az egybegyűlt népnek még ideje sem volt, hogy a rendőrtisztviselő intézkedésének eleget legyen, amikor az egy gummibotokkal felfegyverkezett rendőrcsapatot vezényelt ellenük. Valóságos pánik tört ki, a gummibotosok dühösen vetették magukat a védetlen emberekre minék következtében többen megsebesültek. A rendőrség négy embert letartóztatott, akik közül hármat már ma reggel szabadonbocsájtottak, kivéve Mocsár András műegyetemi hallgatót, aki ellen az a vád, hogy amikor egy gummibotos rendőr közeledett feléje, ő nekiugrott és azt háromszor pofonvágtá.

Ha ma megrendeli az „ARADI KÖZLÖNY“-t !! INGYEN KAPJA !!

Az előfizetést csak 1928. aug. hó
○○○○ 1-től számítjuk. ○○○○

— Két gőzös karambolja a danzigi kikötőben. Danzigról jelentik: A danzigi kikötő bejáratánál egy lett gőzös összeütközött egy angol hajóval. Az összeütközés ereje oly nagy volt, hogy az angol hajón hatalmas rés keletkezett és néhány perc alatt elsüllyedt. A legénységet megmentették.

— Anglia válasza a Keilog-javaslatra. Londontól jelentik: Anglia pénteken teszi közre a Keilog-békejavaslatra adandó válaszát, amely közéletet képez a német és francia javaslat között.

— Nagy élelmiszerhiány Oroszországban. Oltawából jelentik: Oroszországban katasztrófális élelmiszerhiány uralkodik. A szovjetkormány az éhínség elkerülésére nyolc millió bushel búzát vásárolt Kanadában.

— Katasztrófális forgószél Indokinában. Hanoiból jelentik: Indokinában borzalmas forgószél pusztított, amely úgy emberéletben, mint anyagiakban nagy áldozatokat követelt. A kaplei gőzös harminc emberével együtt nyomtalanul eltűnt, ezenkívül számos halász-hajó esett a nagy vihar áldozatául.

— Halálal végződő verekedés Arad megyében. Halálos végű verekedés történt tegnap az aradmegyei Grosi falucskában. Luputi Dionisie földmives veszekedés-verekezés közben egy késsel leszúrta Pascuti Feliciát, aki nyomban szörnyethalt. Luputit bezárították az aradi ügyészségre, ahol kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy tettét önvédelemből követte el, mert Pascuti előbb egy bottal rásújtott. Luputit vizsgálati fogságba helyezték.

— Panaszok a Neptun-fürdőből. Kaptuk a következő panaszos levelet: Örömmel olvastuk mi, Neptun-strandolók az Aradi Közlönyben, hogy a város új vezetősége belátta, hogy a közönség kényelme és egészsége is fontos a strandfürdőben és elhatározta, hogy a Neptun-t a modern igényeknek megfelelően kiépíti. Legyen szabad néhány csekélységnek látszó, de igen komoly következményekkel járó hiányra, vagy hibára felhívnom az illetékesek figyelmét. Anya vagyok. Gyermekekkel azért járok a strandra, hogy a napiény erősítő hatása alatt edzetté tegyem magamat és gyermekemet a betegségekkel szemben. Napról-napra tapasztalom, hogy beteg, számarköhögős gyermekeket visznek a Neptun-fürdőbe és nem lehetetlen, hogy ez a magyarázata annak, hogy veszedelmesen terjed a számarköhögés. Az itt üdülő aradi anyák és gyermekek nevében kérem az orvosi hivatalt, vagy akire tartozik, hogy akadályozza meg, hogy a beteg gyermekek a strandra járjanak. Orvosoktól tudom, hogy nem is egészséges nekik a strand levegője, de talán ennél is fontosabb, hogy ne fertőzzék meg a Neptunba járó gyermekeket számarköhögéssel. A másik dolog, mire fel akarom hívni az illetékesek figyelmét, hogy nem takarítják kellőleg a fürdő területét. Üvegcserepek, cigarettavéggek és ételmaradékok napokon keresztül láthatók a földön, ami szintén káros lehet az egészségre. A sok panasz közül ezek a legfontosabbak és kérem, hogy a fürdőzők érdekében minél előbb meghallgatásra találjanak. Többek nevében, egy anya.

— Gazdasági előadások. A „Nitrogén” Műtrágya és Vegyipari R.-T. temesvári eladási irodája folyó hó 22-én délelőtt 11 órakor Nagylakon és ugyanazon délután 4 órakor Pecica-Romanon közgazdasági előadást tart, különös tekintettel a műtrágyázásra. Előadók lesznek Bragia Valér, a Pecica-romanai gazdasági iskola tanára és Szücs Pál, a fenti iroda vezetője. Ugyancsak folyó hó 22-én délután 4 órakor Keller Frigyes, a perjámosi földmívelő iskola igazgatója, Szemlakon tart fenti tárgyban előadást. Felkértek az érdeklődők, hogy minél számban jelenjenek meg ezeken az előadásokon.

Huszezer dalos érkezett a bécsi Schubert-ünnepségre.

A német zene hatalmas ünnepe az „Anschluss” jegyében fog lezajlani. A francia követ a dalosverseny tartamára elhagyta Bécsot.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Ma délelőtt 10 óra tájban futottak be egymásután Bécs különböző pályaudvaraira azok a különvonatok, amelyek a nagy dalosünnep résztvevőit hozták az osztrák fővárosba. A mai nap folyamán 10 különvonat érkezett meg Bécsbe és mindegyik 900—1000 dalárdistát hozott magával a világ különböző részeiből. Az amerikai angol és német dalárdák nagyrésze is megjött már. Ezek előbb Stájerországot és Salzburgot tekintették meg. A keleti államok dalárdái már tegnap este megérkeztek Bécsbe, ahol minden pályaudvar zászlódiszben várja a vendégeket. A befutó különvonatokat harsona zengés fogadta, majd a rendezőbizottság kiküldöttei mondottak rövid üdvözlőbeszédet és ezután szállásaikra vitték a megérkezetteket. Eddig mintegy 15—20.000 dalos jött el a bécsi nagy dalosünnepségekre, amelyekre óriási készülődések folynak már hetek óta a volt császárvárosban.

A Ringstrassen nagy tribünöket állítottak fel és az ünnepélyes bevonulás alkalmával 6000 rendező tartja fent a rendet. Kedden este már lezajlott a Sängerkhallesban a 4. gyalogezred vonózenekarának első hangversenye. Ez a koncert a Strauss—Lehár-ciklus jegyében folyt le és Lehár néhány művét személyesen dirigálta. A dalosok megérkezésének volt egy érdekessége is. Karl Stuhr, a 62 éves berlini dal- és operanékes kerékpáron tette meg az 1000 kilométeres utat Bécsig, ahová 22 napi kerékpározás után érkezett meg.

A dalosünnepély főbb műsorszámait pénteken és szombaton folynak le. Vasárnap hódolnak a dalosok Schubert emlékének, amit az ünnepi felvonulás követ. Csütörtöktől kezdve vasárnapig délután fél 4-től este fél 10-ig Bécs valamennyi hangversenytermében óránként más és más hangversenyek zajlanak le. Tekintettel a nagy idegen-

— A Maros halottja. Jelentették az ügyészségen, hogy Folie Flore 14 éves herzavai fiú tegnap fürdés közben a Marosba fulladt.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoport II-ik osztályába a kedvezményes beiratkozás még csak néhány héttig fog tartani. Egyben felhívjuk a taggyűjtőket, hogy izeiket a legrövidebb idő alatt beadni sziveskedjenek, mert a csoport rövidesen megkezdí működését, s a megalakulás után elhunyt tagok hozzátartozóinak kiizeti a temetkezési segélyt. — Az első csoport igazgatósága egyben közli tagjaival, hogy folyó hó 18-ikáig a 194-ik szelvényig esedékes a fizetés.

— Legújabb regények Kerpel könyvtárában.

— Okos ember csak elsőrendű minőségű tej-karamellát vásárol, amelyen rajta a „Stollwerck” név.

— Makulatura papir, tiszta újságpéldányok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadósztályában.

A volt prefektus

három pöre a megyévé!

A timisoarai közigazgatási bíróság tegnap tárgyalta Boneu Vazul három keresetét, de egyik pörben sem hozott még ítéletet.

(Arad, július 18.) Boneu Vazul volt megyei prefektusnak, akinek — mint már megirtuk — egész sorozat pere folyik Arad-megyével, tegnap újabb három perét tárgyalta a timisoarai közigazgatási bíróság. Ítélet egyik ügyben sem hangzott még el, miután a bíróság két esetben a bizonyítás kiegészítését rendelte el, a harmadik ügyben pedig július 24-ére hialasztotta el az ítéletkihirdetést.

Az első ügy Boneu Vazul szabadságának ismeretes ügye volt, amelyben — mint megirtuk — az aradi fegyelmi bíróság döntött és a szolgálat jogtalan és indokolatlan elhagyásáért két évre rendelkezési állományba helyezte a volt prefektust. Boneu Vazul főjegyzői állásába való visszahelyezését kérte a bizottságtól és azzal érvelt, hogy olyan ügyek

forgalomra, különleges rendszabályokat léptetett életbe a bécsi forgalmi rendőrség.

Különös érdekessége van a nagy ünnepséggel kapcsolatosan egy francia napilap cikkének, amely Ausztriának Németországhoz való csatlakozásáról azt írja, hogy ezt a törekvést, amely egy természeti törvény megnyilatkozása, erőszakkal megakadályozni nem lehet és remélhető, hogy ez az egyesülés nem fog világhatasztrófát okozni. Néhány nap múlva — írja a lap — százezernyi birodalmi német zárándokol Ausztriába, hogy közös áhitattal ünnepelje Schubertet és a német dalt. Bizonyos, hogy ez az ünnepnap a birodalmi és ausztriai németek hajthatatlan akaratát is megnyilvánítja, de remélhető, hogy az ünnepségek méltóságteljesen fognak lefolyni, a béke, az emberek testvériesülése jegyében.

Politikai körökben feltűnést keltett az, hogy gróf Bertrand de Clozel bécsi francia követ bejelentette Seipel kancellárnál, hogy a dalosünnepre való meghívást nem fogadhatja el, mivel az ünnep véleménye szerint az „Anschluss” jegyében fog lefolyni. A követ egyébként a dalosünnep tartamára elhagyta Bécsot és egy környékbeli fürdőre utazott. Bertrand de Clozel kijelentette, hogy elutazása nem tekintendő barátságtalan gesztusnak a francia kormány részéről.

Ne utazzon

drága fürdőhelyekre, mikor ARADON is épp oly hatásos **buziási szénssavas, valódi kénés és sós** fürdőket vehet a

SIMAY-féle ártézi fürdőben.

Nyitva férfiaknak reg. 6 $\frac{1}{2}$ — d. u. 2-ig.
Nyitva nőknek délután 2—6-ig. 2633

Kedvezményes áru jegyfüzetek!

miatt állították fegyelmi bíróság alá, amelyeket, mint prefektus és az akkori kormány megbízottja intézett el. Prefektusi minőségben kiadott rendelkezései miatt pedig nem vonható felelősségre. Kifogásolta a fegyelmi bíróság összetételét, miután a törvény értelmében legalább is vele egyrangban levő tisztviselők folytathatják le ellene a fegyelmi vizsgálatot és így a bizottságban sem lehet alacsonyabbrangú tisztviselő. A fegyelmi bíróság — mondotta — nem tartotta be a törvényes formákat, amennyiben nem közölte vele előre a vádpontokat, úgy hogy nem állott módjában védekezni ellenük.

A megye képviselőtében dr. Petruziu Jusztin főügyész arra hivatkozott, hogy a fegyelmi bíróság ítélete jogerőre emelkedett, mert Boneu nem jelentett be ellene felelősséget a belügy minisztériumhoz és ennek alapján elutasítandó a kérése. A bíróság rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy július 24-ikén mondja ki az ítéletet az ügyben.

Utána a volt prefektus másik pere került tárgyalásra, amelyben egy régi magyar törvényre hivatkozva 40.000 lejt kér a mezejétől szolgatartás címén. A magyar törvény szerint a megyei főtisztviselőnek szabadsága alatt is egy szolgára van igénye, ha pedig nem kapja, úgy készpénzben váltják meg a szolgatartást. A megye jogi képviselő arra hivatkozott, hogy a belügyminisztérium már régen hatályon kívül helyezte ezt a törvényt és így a kereset alaptalan. A bíróság kötelezte a megyét a miniszteri rendelet bemutatására és a tárgyalást bizonytalan időre elhialasztotta.

Ezután Boneu Vazul ama pere került tárgyalásra, amelyben kérte a bíróságot, helyezze vissza állásába, miután a belügyminisztériumtól erre vonatkozólag utasítás érkezett Georgescu prefektushoz, aki nem haitotta végre a rendeletet. A megye képviselői kijelenték, hogy ilyen miniszteri rendelet nem létezik és így Georgescu prefektus nem helyezhette vissza. A bíróság ebben az ügyben is elhialasztotta a tárgyalást és úgy döntött, hogy a belügyminisztériumtól kér felvilágosítást, kibocsátott-e ilyen rendeletet, vagy sem.

Színházi botrány Érmihályfalván

Előadás közben a kincstári ellenőr csendőrökkel igazoltatta le a közönséget a színházi adó miatt.

Szokatlan színházi botrány zajlott le tegnap este Érmihályfalván, ahol mintegy másfél hete játszik Gáspár Jenő színházigazgató jó erőkkel álló társulata. A Gáspár-féle társulat Érmihályfalván már évek óta nem látott sikert ért el. Az előadások a legnagyobb rendben folytak és mindenki örült, hogy a színészek hosszabb ideig időztek a városkában. Ugy látszott, hogy semmi sem fogja megzavarni a 14 napos színi szezont, amikor tegnap este csunya botrány következett a „Noszty fiu esete Tóth Marival” előadásán. A nagysikerű darab itt is feltáratlan volt és a színház zsúfolásig megtelt. Az előadáson megjelent Farkas Sándor érmihályfalvai kincstári ellenőr is, akinek tudomására jutott, hogy a közönségnek nem olyan jegyeket adtak ki, mint amilyen összeget befizettek. Az első felvonás végével az ellenőr adótitkárakkal és rendőrökkel előlotta az összes kijáratokat és felhívta a közönséget, hogy mindenki maradjon a helyén és senki a termet el ne hagyja, míg az ellenőrzést meg nem ejtik. Leírhatatlan pánik tört ki erre a teremben és az egész közönség felháborodva fogadta ezt az intézkedést, amely még a közönség esti szórakozását is megzavarta.

Farkas kontrollor az első helyeken megkezdte a jegyellenőrzést, amely ellen Paks István jelenleg Érmihályfalván az agrár földméréseket végző mérnök, amikor reája került a sor, tiltakozását fejezte ki. Magából kikelve felugrott és ráivallt az ellenőrré, hogy nincsen joga ilyen módon jegyellenőrzést végezni és megzavarni az előadást. Erre Farkas Sándor felmutatta miniszteri felhatalmazását, amire Paks mérnök azt a kijelentést tette, hogy az igazolvány „zéró.” Éles szövegváltás keletkezett az ellenőr és a mérnök között, mely a további ellenőrzés alatt még csak jobban fokozódott. Az ellenőr a teremben levő csendőrőrmester támogatásával tovább folytatta a jegyvizsgálatot az első helyeken és megállapította, hogy 57 kilencven lejes elsőosztályú jegy közül 53 jegy 25 lej értékű volt csak, amely az állóhelyek árának felel meg.

Az ellenőrzés alatt Paks mérnök továbbra is zavarta az ellenőrzés nyugodt lefolyását és az ellenőrré a következő hangos megjegyzéseket tette: hogy az ellenőr nem állami érdekből csinálja ezen jegyvizsgálatot, hanem csupán üzletnek tekinti ezt és keresni akar rajta. Nehezen sikerült a kedélyeket lecsillapítani és az előadást tovább folytatták, amelyen a színészeket viharosan ünnepezték és sok tapsot kaptak. Az ellenőrzés alatt keletkezett botrány másnap nyert befejezést azáltal, hogy Gáspár direktor ellen, aki az előadás nem volt jelen, az illetékes ellenőr tényleirást vett fel, amelyen a jegyeknél származó adókülönbséget ötszörösével és plusz 1000 lej pénzbírsággal sújtja.

Paks mérnök ellen Farkas Sándor kincstári ellenőr bünvádi feljelentést tett az érmihályfalvai csendőrségen, ahol szerdán egész nap folytak a tanú kihallgatások.

Ugyancsak bünvádi feljelentéssel élt Paks István mérnök Farkas Sándor kincstári ellenőr ellen, akit személyes szabadság megsértésével vádol. A fejlemények elé egész Érmihályfalva közönsége kíváncsian néz, amelyben valószínűleg a zilahi törvényszék fogja a végső szót kimondani.

— **Költők a Népszövetségben.** Genfből jelentik: Julius második felében foglalkoznak a Népszövetség különböző bizottságai a nemzetközi szellemi együttműködés problémájával. Ezek az albizottságok e hó 25-én tartják össziülésüket. A művészeti és tudományos albizottság Destree v. belga kultuszminiszter elnöklése mellett ma megkezdte tanácskozásait. A mai ülésen résztvett a többek között Galsworthy, a híres angol író és Paul Valéry is, a francia akadémia tagja. Az albizottság kimondotta, hogy az írónak jogában áll megakadályozni műve megcsonkítását, vagy megmáskosítását.

Leégett a magyar vasutigazgatóság palotája

Borzalmas tüzvész a magyar fővárosban. — Tizenegy tűzoltó megsebesült, többen elájultak a hőségtől,

Budapestről jelentik: Ma reggeli fél öt órakor kigyulladt a vasutigazgatóság Andrássy-ut 73. szám alatt levő épülete. A tűz a Rózsa-uccai fronton keletkezett, ahol a bádósok forrasztottak és valószínűleg a forrasztás alkalmával elkövetett vigyázatlanság okozta a tüzet. Az ötödik és hatodik kerületi tűzörség nagy erővel folytatta az oltást, amely azonban igen nehezen ment. A negyedik emeleti szobák sorban kigyulladtak, majd összeomlott a negyedik emeletről harmadikra vezető lépcsőház is. Az épület Izabella-uccai kupolája a vizsugarak nyomása alatt összerop-

pant. Az elmöki szobához vezető lépcső szintén összeomlás előtt áll.

Az oltási munkálatok alatt tizenegy tűzoltó sérült meg és többen ajultak el a nagy hőségtől. A sérülteket a Rókus-kórházban ápolják. Megfeszített munka után végre délfelé sikerült lokalizálni a tüzet, amely szinte teljesen tönkretette a nagy palotát. A rendőrség megindította a vizsgálatot a tűz keletkezése okának kiderítésére és ezzel kapcsolatosan előállították azt a harminc munkást, aki tegnap a tetőn dolgozott.

Meggyilkolták a mexikói köztársaság elnökét.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A mexikói jelentések szerint Obregon köztársasági elnököt, akit nemrég választottak meg, meggyilkolták. A köztársasági elnöknek december elsején kellett volna hivatalába lépnie és meggyilkolása óriási izgalmat keltett az országban.

A részletes jelentések szerint a gyilkos Juan Escapulario aktív százados azzal a kifogással kért audienciát, hogy lerajzolja a leendő elnököt és beszélgetés közben rántotta elő revolverét, amelyből öt lövést adott le Obregonra, aki holtan esett össze. Elfogatása után Calles jelenlegi elnök hallgatta ki. Amikor a tömeg megtudta, hogy Obregont meggyilkolták elkeseredésében meglincselte a me-

renylőt, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradása kétséges. A gyilkos kijelentette, hogy nem fog semmitsem vallani, mert ha volt bátorsága Obregonnak hível közötti való megöléséhez, ahhoz is lesz bátorsága, hogy szembenézzen a kivégzéssel. Az országban nagy az izgalom, mert ismét belpolitikai harcok várhatók. A meggyilkolt elnök lett volna a garancia az Egyesült-Államok és Mexikó kibékülésére.

Késő este érkezett jelentés szerint Obregon gyilkosa, Escapulario letartóztatásakor belehalt sebeibe. Mexikóban forrongástól tartanak és ezért messzemenő övintézkedéseket tettek.

Kisfia szemeláttára meggyilkoltak egy chisinaui milliomost.

Chisinauból jelentik: Megdöbbentő rablógylkosság tartja izgalomban Chisinau városát. Budesti külvárosban levő villájában meggyilkolva, holtan találták Casimir Marcoti 50 éves ismert dúsgazdag magánzót. A bűntényt két ismeretlen férfi követte el s annak szemtanuja volt az áldozat 8 éves kisfiacskája, aki a szomszéd szobában aludt és különös zajra ébredve, atyja szobája ajtajához lopódzott és a kulcslyukon át megdermedve nézte végig a borzalmas dráma lefolyását.

Casimir Marcoti nemrégiben elvált feleségétől és kisfiacskájaival egy külvárosi villában húzódott meg és mint többször mondotta, hogy gyermeket a gonosz szándéku emberek elől elrejtse. Fia nevelésével is kizárólag egymaga foglalkozott s nem tűrt meg más idegent házában, mintegy bejárnót, aki az ebédet és vacsorát is hordta nekik egy közeli vendéglőből. Marcoti fia szobáját a maga szobája mellett rendezte be. Rendszerint késő estig felolvasott a fiucskának, majd amikor az elaludt, ő is pihenni tért.

Körülbelül hajnali három óra lehetett, amikor a kis Marcoti nagyobb zajra ébredt. Kíváncsi lett s az ágyból kikelve, az ajtóhoz lopódzott és átnézett a kulcslyukon. A szomszéd szobában meglehetősen világos volt s a fiucska egészen jól láthatta az ott lejátszódó véres jelenetet, amely olyan megdöbbentő hatással volt rá, hogy képtelen volt segítséget hívni s földbegyökerezett lábakkal, dermedten állott az ajtóhoz lapulva, míg odaát a banditák meggyilkolták és kirabolták édesapját. A banditák, — mint a rendőrség megállapította — a nagy melegben nyitva hagyott kerti ablakon át jutottak be Marcoti szobájába, aki nyilván mélyen aludt, mert a banditák álmában lepték meg és ágyában végeztek vele. Előbb egy vasdarabbal bezúrták a fejét, majd

Közvetlen közelről a mellébe üttek. Érdekes, hogy a banditák vakmerőségükben nem is gondoltak arra, hogy a revolverlövés esetleg felriasztják a környéket. A gyilkosság után a titokzatos éjjeli látogatók kirabolták a szobában levő pénzszekrényt, ahonnan hozzávetőleg 700.000 lej készpénzt és mintegy másfél millió lej értékpapírt vittek el. A megdöbbentő gyilkosság ügyében a rendőrség bevezette a nyomozást és az áldozat kisfiának vallomása alapján megindult a hájsza a két rablógylkos kézrekerítésére, akiknek pontos személyleírását is ismeri a rendőrség.

Anyagi gondok a mikádó családjában.

A japán császári familia tönkrement a pénzügyi válságban.

Azoknak, akiknek fogukhoz kell verniök minden garast s szükösen élnek napi munkájukból, talán némi vigasztalás ez: a japán császári család anyagi gondokkal küzdök.

Pénzügyi válságuk oka az, hogy az építkezés hirtelen megszűnt Japánban. Nem kell többé fa. A mikádó családja pedig, melynek rengeteg erdeje van, eddig abból élt, hogy fáját kitermelte s eladatta jó pénzben.

A helyzet annyival is inkább komoly, mert jövőre az új mikádó megkoronáztatása rengeteg pénzbe kerül a császári családnak. Ezek a szertartások évezredes hagyomány szerint mindig káprázatos pompával mennek végbe. Kiszámították, hogy az ünnepségek több millió yenbe kerülnek, melyet nagyrészt a császári család magánpénztára tartozik fedezni.

Ennélfogva az anyacsászárno abba is hagyatta magánpalotájának építését, mely új lakóhelyéül szolgált volna, a császár és császárné pedig nem építteti meg a tenger partján tervezett két új villáját.

Nem mind arany, ami fénylik. Még a Felkelő Nap országában sem.

Kemál vallási forradalommal modernizálja Uj-Törökországot.

Péntek helyett vasárnap lesz a muzulmán ünnep. — Nem kötelező többé a cipőlevétel a török mecsetekben.

(Konstantinápoly, július 18.) Kemál pasa — vagy ahogyan egész Uj-Törökországban hívják: „a gázi“, azaz hódító — nemzeti forradalmának mély hatásai egyre erőteljesebben nyilvánulnak meg most már nemcsak a politikai, hanem a társadalmi és vallási életben is. El lehet mondani, hogy a nyugatosodás egyetlen keleti országban sem ment végbe akkora gyorsasággal és gyökerességgel, mint a gázi birodalmában.

Az állami és társadalmi élet modernizálásának eszméi természetesen lépten-nyomon összekötésbe kerültek a Korán megcsontosodottan elavult elveivel, a kemalisták azonban nem riadtak vissza ettől a harctól. A Korán tiltja az emberi test ábrázolását s ennek következtében az iskolákban a legutóbbi évekig nem tanítottak sem rajtot, sem élettaut. Ezzel szemben ma nemcsak hogy kötelező a rajz és a bonctan az összes tanintézetekben, hanem a gázi szobrai nem hiányoznak egyetlen város főteréről sem, arcképe pedig ott függ mindenütt, ahol az ember megfordul. A házasság intézményét kiemelték az egyházi hatóságok befolyása alól és teljesen európai mintára, polgárisították. Hivatalosan már évek óta a keresztény naptár van érvényben.

Hogy a nyugati szellem milyen behatóan változtatta át eleddig is Uj-Törökország életét, mutatja az a körülmény, hogy most már az egyház is szükségesnek látja a reformok útjára való áttérést.

Az itteni egyetem teológiai fakultásának a vallásújítás előkészítésére kiküldött bizottsága a napokban tette közzé javaslatait, amelyek forduló pontot jelentenek a mohamedánizmus fejlődésében s ennél fogva világérdeklődésre tarthatnak számot. Reformelveit a következőkben foglalja össze a bizottság:

Törökország új demokratikus fejlődését

társadalmi berendezkedésének egyrészt tudományos, másrészt nemzeti jellege szabja meg, minthát pedig a vallás nem más, mint társadalmi intézmény, elengedhetetlen, hogy alkalmazkodjék az új korszak szükségleteihez. Ennek elsősorban a szertartások és vallásbölcselet modernizálásában kell kifejezésre jutnia.

Évégből javasolja a bizottság, hogy töröljék el a cipőlevétel kötelezettségét a mecsetekben való belépéskor; lássák el a mecseteket kényelmes ülőhelyekkel és ruhatárral; vezessék be a szertartások kíséretképpen a zenét, mert a modern egyházi zene felemeli a lelket és megtisztítja az érzelmeket; a szertartások és egyházi beszédek nyelve az arab helyett a török legyen. Még fontosabb ennél aztán a Koránnak török nyelvre való lefordítása s ez alkalommal értelmének és előírásainak a mai filozófiával megegyező magyarázata.

A kereskedelmi élet kívánalmának eleget teendő, javasolja végül a bizottság, hogy a péntek helyett a vasárnapot tegyék meg a muzulmánok heti ünnepnapjává is, ami kétségtelenül nagyon meg fogja könnyíteni az ország Európával való forgalmát.

Ilyenképpen — fejeződik be a bizottság jelentése — Törökország nemzeti forradalma szellemi téren nem fog csupán az öntudat felébresztésére szorítkozni, hanem nevelőjévé és vezetőjévé fog válni a még mindig hátramaradt és elnyomott muzulmán népeknek is.

A vallásreform-bizottság e korszakalkotó javaslatai már a legközelebbi ülészakban az angorai parlament elé kerülnek, amely minden bizonnyal törvényerőre emeli őket annál is inkább, mert a vallás- és közoktatásügyi minisztérium elvben valóban magáévá tette.

Világos persze, hogy a reformoknak sokáig kell küzdeni a konzervatív elemek ellenállásával.

KÖZGAZDASÁG.

Végleg elveszettek tekinthetők a hadikölcsön-kötvények

Bratiano Vintila utasította a pénzügyvizsgálóságokat, hogy a hadikölcsönkötvényeket, mint teljesen értékét veszített papirokat kezeljék.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-tüdősitőjének távirata.) A hadikölcsönök ügyében nemrégén pénzügyminiszeri rendelet jelent meg, mely utasítja a közhivatalokat, hogy az eddig vagyonként kezelt hadikölcsönkötvényeket írják le, mint teljesen értéket veszített papirokat.

Minthogy Bratiano Vintila személyes rendelkezése volt a fenti körrendelet, kétségtelenül megállapítható, hogy az ő álláspontja szerint a hadikölcsönkötvényeket sohasem fogják beváltani.

A pénzügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselője a következőket mondotta e kérdésről munkatársunknak:

— A miniszterelnök rendelkezése egyszerűsmindekorra pontot tesz a hadikölcsönök

ügyére, azokat a román állam sohasem fogja már beváltani, de nem is tudja ezt vállalni, mert átlagos megállapításunk szerint Romániában hárommilliárd értékű hadikölcsönkötvény van közkézen. Bármilyen beváltási kulcsot vegyünk alapul, olyan hatalmas teher háramlana ebből a román kincstárra, amit mi nem vállalhatunk.

— Sajnos, mi nem vehettük figyelembe azt az érvelést, hogy Csehszlovákia bizonyos mértékben honorálta a kötvénytulajdonosok kérését és részlegesen beváltotta a papirokat. Ilyen kérdések elbírálásánál az egyes államok individuális pénzügyi helyzete jön számításba. Ha megtéhetné Csehszlovákia, az még nem jelenti azt, hogy a mi pénzügyi helyzetünk erre lehetőséget nyújt.

Zürichben 3.17, Párisban 15.60 a lej

Helyi valutaárak. (Július hó 18.)
Kifizetések: Berlin 39.38, Newyork 164.55, London 803, Páris 6.48, Milánó 8.68, Prága 4.89, Budapest 28.80, Zágráb 2.90, Bécs 23.25, Zürich 31.77. — Aru: Márka 39, dollár 164, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 880, cseh korona 4.85, pengő 29, dinár 2.85, osztrák schilling 23.35, svájci frank 31.50. — Pénz: Márka 38.50, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.75, dinár 2.80, osztrák schilling 23.10, svájci frank 31.20. — Irányzat: milárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (Július hó 18.)
Berlin 123.35, Amsterdam 209.05, Newyork 519.47.50, London 2525.25, Páris 20.33, Milánó 27.21, Prága 15.39.25, Budapest 90.54, Belgrád 9.12.90, Bucuresti 3.17, Varsó 58.15, Bécs 73.25.

Zürichi tőzsdezárlat. (Július hó 18.)
Berlin 123.92.50, Amsterdam 209, Newyork

519.30, London 2525 háromnyolcad, Páris 20.32.50, Milánó 27.21, Prága 15.39, Budapest 90.55.50, Belgrád 9.12.90, Bucuresti 3.17, Varsó 58.15, Bécs 73.24.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Július hó 18.)
Devizák: Páris 6.44.25, Berlin 39.20, London 799.62, Newyork 164.10, Milánó 8.63, Zürich 31.70, Prága 4.88, Bécs 23.20, Budapest 28.65. — Valuták: Napoleon 635, márka 33.70, leva 1.21, török lira 0.84, angol font 795, francia frank 6.50, svájci frank 32, olasz lira 8.70, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 163.25, lengyel zloty 19, osztrák schilling 23.40, pengő 28, cseh korona 4.92.

— A legszebb és legnemesebb rózsafajtákat ismerteti a „Növényvédelem“ és „Kertészet“ legújabb száma. Cikkeket közöl a trágyalé-öntözésről, a szőlő és a rózsza kósztharmataról, a gyümölcsfák nyári oltásáról, a diófák metszéséről, a szőlő sárgulásáról, a verébirtásról, a cukrozott gyümölcs készítéséről, a víznek a védekezőszerekre való hatásáról, stb. A dusan illusztrált szaklapokból egy alkalommal a „Növényvéde-

ÉRETTSÉGIRE

középsiskolai, polgári és magániskolákra előkészítő: 3884

GALGÓCZY Magántanfolyam,
BUDAPEST, VIII. Mária Terézia-tér 3.

lem“ kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51.) e lapra való hivatkozással készséggel küld mutatványszámot.

— Mai árjegyzések az aradi gabonaföldén. Aradmegyei búzák azonnalra 650, jövő hétre 630, bánáti ugyanígy. Tengeri 760. Ujzab augusztus, szeptemberre 400—420, újrapa keresve 510—515.

— Befejezték a vámtarifa revízióját. Bucurestiből jelentik: A vámbizottság holnap befejezi a vámtarifa revízióját, amelyet azután az érdekelt ipari és kereskedelmi testületekhez is eljuttatnak hozzászólás végett. A tarifa ősszel a parlament elé kerül.

Ujabb feljelentés

a szegényházi gondnok ellen.

Sándor István beismeri, hogy „szigoruan“ bánt az ápolttakkal. — Szombaton kezdik meg a vizsgálatot, amely a gondnok elbocsátásával járhat.

(Arad, július 18.) Nagy érdeklődést keltett mai számunkban közölt cikkünk, melyben ismertettük Sándor István, az aradi szegényház gondnoka ellen felmerült súlyos vádakat. A gondnok ellen az aradi városházára ma újabb feljelentés érkezett, amely szintén több súlyos vádpontot tartalmaz. A vizsgálóbizottság tagjai, Vulpe József, Domán Sándor és báró Exterde Kálmán, akiket az interimár bizottság a Sándor elleni vizsgálat levezetésével bizott meg, előreláthatólag szombaton kezdi meg munkáját és kiszáll a helyszínen, hogy a szükséges kihallgatásokat megejtse. Ezúttal az újabb feljelentés vádpontjai is sorra kerülnek.

Amennyiben a vizsgálat bűnösnek derítene ki a gondnokot, ügyét az interimár bizottság elé viszik, azzal a javaslattal, hogy azonnali hatállyal bocsássák el állásából. Itt írjuk meg, hogy Sándor István erősen védekezik a vádak ellen. A tegnapi incidens ügyében kijelentette, hogy a portásnak nem adott utasítást arra, hogy Vulpe Józsefet ne bocsássa be. Dr. Angel István volt polgármester annak idején rendeletet adott ki arravonatkozólag, hogy senkisé nem léphet át a szegényház küszöbét, míg Sándor előtt nem igazolja kiletét. Ő ezt a rendeletet, amelyet nem vontak vissza, teljesítette csupán. A többi vád ügyében elismeri, hogy szigoruan bánt az ápolttakkal, de szükségesnek tartja ezt, hogy a rendet fenntartsa a szegényházban. Városházi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a vizsgálat fejleményei elé.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Főtér közepén
(Minorita templommal szemben)

nagy üzlet-
helyiség,
aug. hó 1-re kiadó.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Mélyen leszállított árak!

Nyári selyem, grenadin és vászon ruhákban

Mélyen leszállított árak!

Pongyolák ... 250.— lejtől
Vászonruhák ... 350.— lejtől

Luigi PLESZ Gyula cégnél, Arad

Grenadin ruhák 500.— lejtől
Selyem ruhák ... 1500.— lejtől

Kérem a címre figyelni!

központi nől felöltő és ruhanagyruhája, a színház hátsó bejáratával szemben.

Kérem a címre figyelni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMÍTIUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel. Csak válaszlelvéllel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok, leltár és levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

ALKALMAZÁS.

IRODÁKISASSZONYT azonnali helyezésre, továbbá ügyköket felvesszünk. „Amerika”, Str. Alexandri (Salacz-u. 11/a) 3858

MECHANIKUS tanoncok 10 fizetéssel felvételnél. Szegfű írócépvállalat, főpostával szemben 3652

JOBBA nő bármilyen alkalmazást keres. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 3893

MINDENES SZAKÁCSNÓT keresünk. Dobó-u. 12. 3892

ÖNÁLLÓ főzőnő kétféle családdhoz felvétetik. Str. Take Ionescu 8. 3895

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KONYHABERENDEZÉS, szalagarnitúra eladók. Piata Catedrali (Tökölly-tér) 3. emelet balra. 3891

KUTYA doberman, barna, drapírozott, eladó. Str. Bogdán (Fácán-u.) 11. 3887

SZÖNYEGEK, gyönyörű ebédő, antik komódok, antik órák, intarziás kis vitrin, antik székek, szalónok, íróasztalok, zsolnai majolikák, fotelok, asztalok, székek, gardero szekrények, képrámák, velencei és konzoltükrök, üvegezett szekrény, íróasztalgarnitúrák, storeok, függönyök, 6 személyes damaszt asztalnemű, Biedermayer gardero szekrény, régi pénzek, zongorák, pianino, dohányzóasztal, dísztárgyak stb. eladók. — Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

ANTIK ÉS MODERN butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcelánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket stb. bizományi üzlet, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

Ha venni, eladni akar, hirdetést adjon fel hamar! Rendkívül olcsó az ára — negyvennyolc lejt tesz kockára

Élő friss tünai hal

harsa és nonty 3888
kapható csütörtökön és pénteken
Luttwák József cégnél Aradon.

INGATLAN.

SÜRGŐSEN eladó Str. Doamna Balasa 82. számú ház. 3883

ÜZLETEK.

KISEBB gyárüzemnek vagy raktárnak világos nagy helyiség kiadó. Str. Ghiba Birta (Variassy J.) 26. 3800

LAKATOSMŰHELY berendezéssel kiadó vagy eladó. Piata Turnului (Lorvárd-u. 3). 3894

LAKÁS.

ELEGÁNS szoba központban zongorával és fürdőhasználattal esetleg ellátással azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3890

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnali kiadóra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

„AMERIKA”

Haláleseti biztosító intézet

vezérképviselője Arad, Str. Alexandri (Salacz-u. 11/a)

Eddigi tagszám 12.000.

Elfogad haláleseti biztosításokat orvosi vizsgálat nélkül 85 éves életkorig.

Belratkozási díj 1200 Lej. Halálozásként hozzájárulás 100 Lej.

Biztosított összeg 100.000 L

Halálozás után 60 nap alatt fizetjük a biztosított összeget. Ügykököket (férfi és nő) helyben és vidékre magas fixre és jutalékra azonnal felvesszünk.

Bank kölcsönöket

házakra és földekre pengőben 12% kamattal, hosszabb időtartamra, valamint lejkölcsönöket a legkisebb összegektől kezdve legolcsóbban és azonnal folyósítottak.

Bővebbet:

Herzog Sándor

Str. Bratlanu 17. (volt Weitzer János-u.)

Üzlethelyiség

a város központjában
1928. november 1-re

kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Szabadság-térhez közel fekvő, félig emeletes, félig földszintes ház,

elfoglalható lakással, 800.000 Lejért sürgősen eladó. 150.000 Lej készpénzzel átvehető. 3844

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Néhány ezer liter tejet keresünk megvételre

több évi szerződéssel. Komolyan szándékosan akarókat kérjük, hogy minteként azonnal meglátogatni sziveskedjenek.

„KOLCI” TEJIPAR
Arad, volt Perényi-u. 5. sz.

Teljesen jókarban lévő, komplett nagyobb textilüzlet - berendezés

eladó. — Paladics asztalos, Arad, Str. Nicu Filipescu (Flórián-u.) 14. 15804

NŐI HARISNYA 20 lejtől 180 lejtől! Selyem harisnya 1. 68 lejtől 125 lejtől! Férfi harisnya és zokni 1. 45 lejtől! Keszyuk 45 lejtől! Selyem combine Lej 252.— Selyem reform nadrág Lej 158.— Női és férfi fürdő trikók 88.— lejtől! Fürdőingó gummi Lej 88.— Színes nancuk csipkék és szalagok, legolcsóbb árban!

BOGYÓ A.

Str. Eminescu 12. (Deák Ferenc-u.)

Négy szobás lakás azonnali kiadó központ közelében.

Román, magyar, német, francia fordítás „HERMES”-iroda Strada Románului (Zrinyi-u. 6. szám.

MURESELEN — ZSIGMONDHÁZÁN az iskola közelében: kedvező fekvésű kisebb magánház villanyvilágítással, előnyös fizetési feltételek mellett eadó vagy hosszabb időre bérbeadó. Ugyanitt külön háztelkek is eladó. Bővebbet özv. Molnár Károlynénál ugyanott. 3798

Ingyen szerelem

a nálam vásárolt kályhák, régi kályhák átrakását, jákályharaktára, Bul. Reg. Fer-dinánd 11. (Póllák-ház.) 8757

MUZSAY JÓZSEF Arad, színházzal szemben **Nyári árjegyzéke:**

Mosóöltöny ... .. Lej 1300	Mosónadrág I ^a ... .. Lej 430
Overcoat vászonöltöny „ 1480	Gummi kabát ... .. „ 840
Divatöltöny lenvászon „ 1650	Fregó-kabát ... .. „ 2100
Kitűnő mosóöltöny divatszabású „ 1950	Gyermek-costum ... .. „ 400
Tennisz-nadrág ... .. „ 680	Trench-coats I ^a ... .. „ 2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: 1. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Fordítsa jövedelmének 3 százalékát reklámra, az e célra befektetett pénz 300-szorosan megtérül, ha az Aradi Közlönyben hirdet!

Fogászat.
Fogház (érzéstelenítéssel) ... L. 40
Fem fogak (Randolf) drb. ... L. 100
Arany koronák drb. ... L. 350-400
Fehér fogak kaucsukra drb. ... L. 50
Vidéktelek: fogmunkálatok 24 óra alatt eszközöltetnek
Frida D'Almeida
vizsgázott fogászónő 1115
Arad, Str. Mărășești 11. (Kossuth-u.)

Lakás festését izlésesen, tartósan, egyszerű és jobb kivitelben jutányosan készítik.
Réder Gusztáv Str. Buour és volt Erzsébet-körút saroküzlet, lakás: Str. Ceiașei (Ovár) 6. 3012